

Humanist

32-7

Tweewekelijkse uitgave van
het Humanistisch Verbond
Postbus 114, Utrecht
Tel. (030) 31 81 45
1 april 1977

Foto: Roel Daxe in „De eenzame samenspelers” door Piet Nijs. Uitgave: De Ned. Boekhandel

Nog even, nog drie maanden, dan is het weer zomervakantie! Het was kil van de week, regenachtig en nogal druk ook. En plotseling had ik het weer zo sterk: dat gevoel van heimwee naar een tijd die je helemaal zelf kan indelen. Dat lekkere vage nutteloze. U kent dat waarschijnlijk wel. Een vaag verzet, eigenlijk ongeformuleerd tegen de terreur van alle dingen die moeten gebeuren. Vergaderingen, administratie, brieven schrijven, telefoneren en noem maar op. Allemaal nuttig en bij het werk horend. Dingen die moeten gebeuren, vaak 's avonds, regelmatig in het weekend.

Als ik om me heen kijk naar collega's, kennissen, vrienden, zie ik hetzelfde patroon. Aan de ene kant de mond vol van veranderend arbeidsethos, maar aan de andere kant zelden nog tijd voor een avondje bioscoop of een middagje doorzeuren over „het leven” of hoe het verder moet met de wereld.

Die dingen reserveren we maar al te snel voor de vakantietijd. Eigenlijk jammer!

Sinds kort ben ik lid van een clubje. Eenmaal in de drie weken — daar houden we ons stipt aan — komen we bijeen en praten over boeken. „Lezen, dat doe ik alleen nog in de vakanties”. Die uitspraak komt u misschien bekend voor. Zo gaat het als je het almaar drukker krijgt.

Daarom onze club. Vrijwillig zoeken we als huiswerk iedere keer mooie boeken uit, nemen die mee, lezen soms passages die ons gefraspeerd hebben aan elkaar voor en praten daar over.

Een beetje gestructureerde vakantie dus eigenlijk, waar ik overigens al erg van geniet. Maar 't blijft een tussenoplossing.

Jaren geleden heb ik voor een radio-reportage eens een dagje doorgebracht in Bakkum, het vakantieoord in Noord-Holland voor duizenden Amsterdammers. Mijn vraag aan de daar in tenten en bungalowhuisjes bivakkerende gezinnen was: wat doen jullie nou voor andere dingen dan thuis? De antwoorden waren soms verbijsterend. Naast „lekker met elkaar kletsen” en „uitslapen” waren er veel fundamentele veranderingen daar in dat vakantieoord. „In de vakantie heb ik eens wat uitgebreider tijd voor de kinderen”. „we hebben hier de rollen eens omgedraaid: ik kook het eten 's avonds in plaats van m'n vrouw.” Nogal naïef hoor, mijn verbijstering toen, dat geef ik wel toe. Ik bleef toen zitten met de vraag waarom die dingen thuis ook niet eens gebeuren. Die antwoorden weet ik nu echter ook zo langzamerhand wel: geen tijd, sleur, enz. Ik begin ze steeds meer te herkennen. Een veeg teken. Was het maar vakantie!

Rina Spigt

In deze Humanist

- Congres mei 1977. Voorstellen tot wijziging van Statuten en Huishoudelijk Reglement met preadviezen van de afdelingen Voorburg, Rijswijk, Bussum, Eindhoven en Groningen op pagina 5 t/m 8.
- Atheïsme en vrijdenken in Nederland, waarover een artikel van H. Bonger op pagina 9.
- Over de Wereld-Humanisten-Dag schrijft Frans Engel op pagina 3.
- Internationaal Humanisme (IHEU) pagina 4.

Op 4 maart kwam eerst het jubileum ter sprake van het Belgisch Humanistisch Verbond. Rood zal daar spreker zijn en verder is er gezorgd voor een feestelijk programma. Laat Nederlandse humanisten de aankondiging in dit blad aandachtig lezen en laten velen er heengaan op 23 april te Antwerpen. Er is ook nog een kleinkunstavond aan verbonden met bal na!

Hierna werden er twee lidmaatschappen besproken die het Verbond moet aangaan. Een is van de Vrouwenraad. Dit werd al eerder besproken en aangenomen, maar de vertegenwoordiging werd op verzoek nog nader bekeken. Het andere lidmaatschap is van de Gezinsraad. Hier hebben we via het Landelijk Centrum voor Huwelijkscontacten al zijdelings mee te doen, maar om allerlei redenen kunnen we beter ook rechtstreeks lid zijn. De Gezinsraad bemoeit zich met meer relatiepatronen dan die van huwelijk en gezin alleen, en ook met wijdere vraagstukken dat die relaties rechtstreeks meebrengen. Humanistische inbreng lijkt gewenst en is welkom. Tielman neemt de vertegenwoordiging op zich, en mevrouw Vonhoff doet dit plaatsvervangend.

Uiteraard waren er weer congreszaken aan de orde. Onder andere de thema's waar de scheidende voorzitter en de waarschijnlijke nieuwe voorzitter over zullen praten. Maar ook voorstellen van statutaire en reglementaire aard waren er aan de orde. Het hoofdbestuur komt zelf met de voorstellen die nodig zijn om het Verbond als vereniging aan te passen aan de nieuwe wetgeving. Maar er is meer. Er ligt een voorstel Voorburg-Rijswijk om het een en ander aan de statuten toe te voegen betreffende gewest en verbondsraad. Voorburg-Rijswijk zal merken dat hier niet veel bezwaar wordt gezien. Verder is er het grote voorstel van Bussum e.o., Eindhoven, Groningen, en opnieuw Voorburg-Rijswijk. De preadviezen over deze voorstellen zijn ook gereed; ze kunnen naar de gemeenschappen toe en eveneens worden gepubliceerd in de Humanist. We hebben nog al wat bezwaren hier en daar, zeker ook van praktische aard. Zo kan men wel in zijn reglement opnemen dat leden van het hoofdbestuur

bij voorkeur gespreid over het land moeten wonen, maar de steeds terugkerende praktijk — ook nu weer tot twee maal toe — is dat ver weg wonende kandidaten meteen al of tenslotte nee beslissen. Zo is er meer dat heel bezwaarlijk te bepalen zou zijn. Menig vooraanstaand hoofdbestuurslid is pas bij de gelegenheid van zijn polsing lid geworden van het Verbond. Er is geen enkele reden aan te nemen dat nu niet meer zou gelden dat men zich goede mensen — vaak genoeg: de juiste mensen — moet laten ontgaan als er een eis van enig belang aan de lidmaatschapsduur gesteld zou worden. Iets dergelijks geldt voor functionarissen.

Geagendeerd stond ook het project Ontwikkelingssamenwerking dat door Humanitas en het H.V. is opgezet, waar subsidie op werd verkregen van de Nationale Commissie Ontwikkelingssamenwerking, en dat voor de uitvoering is ondergebracht bij HIVOS. Maar van Hivos-zijde liet men verstek gaan, zodat de subsidieverlangingsaanvraag is blijven liggen. Wij zullen Hivos nog één keer de gelegenheid geven tot toelichting en anders negatief adviseren.

Tenslotte werd er nog gesproken over het Humanistisch Thuisfront. De aanleiding was de benoeming van Paul Postma tot lid van het bestuur. Moeten de militaire tehuizen blijven bestaan, of niet? Dat is de vraag.

A. J. W.

Het Steunfonds Praktisch Humanisme hield in maart een gerichte actie om 1 miljoen gulden te vergaren voor financiering van vele zaken betreffende humanisme in de praktijk.

Dat de maand maart nu afgelopen is, betekent niet dat uw gift niet meer welkom zou zijn!

Integendeel: uw steun is nog hard nodig! Giro: 6168 t.n.v. Steunfonds Praktisch Humanisme in Amersfoort.

Toen ik veertien jaar werd, kreeg ik van mijn grootmoeder een mooi dik boek, dat Encyclopedie voor Iedereen heette. Mijn vader nam het bewonderend ter hand en zei: „Mooi, zeg, een Jansje-klop-Marie.” Voor een buitenstaander lijkt dit een nogal flauwe en goedkope verbastering van een moeilijk woord, maar de familie wist deze vondst op de juiste waarde te schatten. Iedereen droeg namelijk in zich de onbedwingbare lust, om waar dat maar kon, de spot te drijven met de twee ongetrouwde, bij elkaar wonende zusters van mijn grootvader, Jansje en Marie. Deze twee hielden vanuit hun kleinburgerlijk trippen voetenbankjes bolwerk de familie in een ijzeren greep van wantrouwen, achterdocht en vooroordelen. Ze waren zeer gelovig en ze waren er rotsvast van overtuigd, dat de „Heere Heere” onafgebroken aan hun zijde stond. Om de Almachtige ter wille te zijn, hielpen ze hem om de naar hun smaak niet rechtlijnigen in de leer, hier op aarde alvast maar mores te leren, wat hun heel goed afging. Ze waren zeer welgesteld, maar hun zuinigheid was alom bekend en gevreesd. Ze aten boterhammen van drie vingers dik om boter en beleg te sparen. Als een goedwillende bezoeker wel eens een paar gebakjes voor ze meebracht, werd die tractatie onmiddellijk in het buffet gezet, om aan een volgende gepresenteerd te worden. Soms konden daar dagen overheen gaan, want niet iedereen werd waardig bevonden om gebak voor-gezet te krijgen. De uitverkorene, die, overrompeld, niet zo gauw een maag of darmaandoening voorhanden had, of op-rispingen, die een weigering aanvaardbaar maakten, had de rest van de dag een vieze smaak in de mond, want laten staan was zonde.

Jansje had een zwakke gezondheid, die als een zwarte deken over de familie hing. Marie had zelfs haar verloving moeten verbreken, om zich voor 't leven aan Jansje te kunnen wijden. Lang kon dat overigens niet zijn, want als kind had ik wel eens opgevangen, dat tante Jansje „een uitlaat” had en dat moest iets verschrikkelijks zijn, dat het offer van Marie zeker rechtvaardigde.

Herhaaldelijk kwam het voor, dat Jansje Herhaaldelijk kwam het voor, dat Jansje op sterven lag. Dan reed er een oom op een fiets haastig alle broers en zusters af, om ze tot spoed te manen. Stil betraden ze dan de stertkamer, waar de gordijnen gesloten waren en het licht van de lamp was afgeschermd door een krant en waar het penetrant naar medicijnen rook. Als Jansje dan na een poos toch niet bleek te sterven, vertrokken ze maar weer. Tante Mar, een van haar schoonzusters, had onder 't weggaan eens omgekeken en gezien, hoe de stervende de belangstellenden door de kiertjes van haar oogleden nakeek. „Die overleeft ons allemaal,” zei ze tegen mijn moeder. „Goed, hoor,” zei oom Willem op een keer tegen z'n verbouwdeerde broer op de fiets, die weer eens de onheilsboodschap kwam brengen, „we zullen eerst eens rustig ons kippetje opeten.” De oom zette z'n fiets tegen de gevel, kreeg een bord en bestek en at mee.

Ze kregen gelijk. Lang nadat tante Mar en oom Willem en al die anderen en ook mijn moeder en meer leden van de volgende generatie gestorven waren, leefde Jansje nog. Ze overleefde zelfs Marie en ze leeft voort in onze boekenkast, waar het boek staat, dat gezien z'n toch eigenlijk geringe omvang vrij veel informatie geeft en dat zelfs door mijn man de „Jansje-klop-Marie” genoemd wordt.

Ans Spigt

INZAKE SPINOZA

Gezien de belangstelling die hiervoor blijkt te bestaan is besloten de tekst van het maart-nummer van Rekenschap (geheel gewijd aan Spinoza) in een beperkte oplage van 250 stuks als afzonderlijke publikatie te laten verschijnen en dit laatste wil zeggen dat de tekst wordt uitgegeven onder een afzonderlijk geheel op Spinoza afgestemde omslag.

Voor Spinoza liefhebbers die geen abonné zijn op Rekenschap een buitenkansje. Ook de prijs is speciaal n.l. slechts f 5,—.

Te bestellen door storting op gironummer 58 ten name van Humanistische Pers.

Haast u want de oplage van deze speciale uitgave is beperkt en de belangstelling groot.

HUMANISTISCH PERSPEKTIEF

punt 13

Herziening van de verouderde wetgeving op het gebied van de seksuele misdragingen, waarbij strafbepalingen worden geschrapt, die belemmerend werken voor thans als normaal beschouwd seksueel gedrag.

De bepalingen van het deel van onze wetgeving dat zich bezig houdt met seksueel gedrag kunnen voornamelijk in twee groepen worden onderscheiden, n.l. die regelen, die beogen bescherming te bieden tegen aantasting van gevoelens en die, welke de lichamelijke integriteit willen beschermen.

Van de eerste groep vragen vooral aandacht die regelen, welke het vertonen van naaktheid, in natura dan wel in afbeeldingen (b.v. ook pornografie), verbieden.

Voorop staat dat in de afgelopen decennia de opvattingen omtrent de seksualiteit in het algemeen aanzienlijk zijn gewijzigd en dat het verlangen naar moge-

lijkheden seksualiteit vrij te beleven geen stringente verboden meer verdraagt. De vrijheden van de mens, ook op dit punt, behoren niet verder te worden beperkt dan hoogstnoodzakelijk is ter voorkoming van aantasting van vrijheden van de medemens.

Het menselijk lichaam en zijn onderdelen, ook de geslachtsorganen, zijn normale verschijnselen van de natuur en afbeeldingen of beschrijvingen daarvan als zodanig kunnen in redelijkheid niet als kwetsend worden beschouwd.

Hetzelfde moet gelden voor vertoon van natuurlijke, intermenselijke, seksuele gedragingen, tenzij het gedragingen betreft welke onder de tweede groep moeten worden gerekend.

De wetgeving houdt zich niet bezig met esthetiek en esthetisch minder fraaie vertoningen vormen dan ook geen grond voor verboden.

Voor bijzondere bescherming van jeugdigen tegen waarnemingen van deze aard is nog slechts in zeer beperkte mate plaats. Van schadelijke invloed, in het bijzonder op zeer jeugdigen, is nimmer iets vast komen te staan.

Slechts daar, waar onttrekking aan kennisneming van vertoon als vorenbedoeld onmogelijk is (b.v. op openbare plaatsen) is beperking van vrije uitingsvormen ten deze nog aanvaardbaar.

Onder de tweede groep vallen vooral gedragingen, die met gebruik van geweld, dan wel door overwicht of misbruik van gezag, beïnvloeden tot het ondergaan en/of verrichten van seksuele handelingen tegen de wil.

Bijzondere bescherming tegen gedragingen van deze aard, ingegeven door seksuele lust, waarvan anderen slachtoffer worden kan niet worden gemist. Wel vraagt hier aandacht dat de wetgeving een niet meer gerechtvaardigd onderscheid maakt tussen mannen en vrouwen. Niet in te zien valt immers waarom alleen vrouwen slachtoffer kunnen zijn van een gewelddadig handelen dat met de term „verkrachting” wordt aangeduid.

De wet maakt echter ook onderscheid tussen gedragingen welke plaats vinden binnen de formele huwelijksverhouding en daarbuiten. Tegen dwang tot het ondergaan van seksueel verkeer binnen het formele huwelijk bestaat geen bescherming en volstrekt onaanvaardbaar is dat de huwelijksluiting een vrijbrief zou kunnen meebrengen voor seksueel wan-gedrag.

Wereld-Humanisten-Dag (WHD)

In het voorjaar van 1971 ontstond in Amerika het idee om een Wereld-Humanisten-Dag te vieren. Het begon in Chacago, waar Stew Pahl (AHA) en Harold Quigley (Leader EUS) aanvankelijk een plaatselijke Humanistendag wilden organiseren, hetgeen snel uitgroeide tot een Wereld-Humanisten Dag. Sindsdien worden in steeds meer plaatsen ieder voorjaar in april bijeenkomsten belegd ter verdieping en verbreiding van de humanistische gedachte.

De streefdatum van dit jaar is 16 april, maar volgens goed humanistisch gebruik is ieder vrij een dag, weekend of week te kiezen, omstreeks die tijd.

De huidige organisatoren, Stew Pahl en David Philips, doen een beroep op ieders creativiteit. Laat je fantasie de vrije loop, zeggen ze, en doe er wat aan! Wat er al gedaan is en wat er nog meer gedaan zou kunnen worden laten zij zien in een inspirerende uitstekend verzorgde folder.

Uit een onuitputtelijk arsenaal discussieonderwerpen noem ik (tevens ter vergelijking met de hier gangbare onderwerpen): Energie (nucleair, alternatief, wat dan -), Ecologie (bevolkingsaanwas,

vervuiling, verspilling), Humanisme en politiek (de verkiezingen, hoe humanistisch zijn verschillende systemen), Opvoeding (wat moet de school hieraan doen en wat de ouders, is er een kloof tussen leren en opvoeden), Het gezin en/of alternatieve leefvormen.

Rechtspraak (onze minister zorgt al voor een groot aantal onderwerpen waarover ongetwijfeld verhit gepraat kan worden. Wat doen we met zulke emoties?)

De lijst gaat zo nog verder, tot en met „Humor” en „Sport”.

Een verrukkelijk ruime opvatting van wat ons op humanistische wijze vermogt bezig te houden.

Zo'n dag in het voorjaar kan aanleiding geven tot uitstapjes, etentjes, recepties evenals tot discussies, studiegroepen, forums. De burgemeester van New York City riep „World Humanist Week” uit, onder het motto van Universele Saamhorigheid.

In Nederland zijn ook humanistische burgemeesters wist u dat? Verder geven zij een lijstje aanbevolen boeken uit humanistische achtergrond, waaronder het tweede rapport v. d. Club van Rome,

„Mankind at the Turningpoint”. Wat zouden wij samen kunnen lezen en bespreken?

De initiatiefnemers stellen het zeer op prijs ook van ons te horen, wat we gedaan hebben ter gelegenheid van WHD. Dat wordt weer gepubliceerd in Amerika en werkt als een wederzijdse stimulans. Vergeet niet, dat ze ook daar onze steun nodig hebben en op prijs stellen! Het adres is:

David B. Philips, 810 Meadows Road, Geneva, Illinois 60134, USA

(U kunt om te beginnen natuurlijk vast individueel lid worden van de IHEU!)

Frans Engel

Dit jaar viert de IHEU haar vijftienvijftigjarig bestaan, een kwart eeuw van groei, teleurstellingen en successen. Onze directeur, Ernst van Brakel, heeft daarvan uit de jaarverslagen een boeiend overzicht samengesteld, dat als speciaal nummer van „International Humanism” zal verschijnen.

Mensen die in boekhoudtermen denken, zullen wel vinden dat er weinig terechtgekomen is van de vele, vaak voortreffelijke, plannen en suggesties van de IHEU-leden. Maar dat hoeft niet direct tot de conclusie te leiden dat wij geen „winst” hebben gemaakt, want het effect van onze activiteiten, de invloed die er van de IHEU uitgaat, is nu eenmaal niet in cijfers uit te drukken.

In februari is er in Amsterdam een congres gehouden door Amnesty International als hoogtepunt van een actie voor de onbekende politieke gevangenen in Iran. Deze bijeenkomst was uitdrukkelijk niet bedoeld als gelegenheid om een hetze tegen Iran te voeren, maar om te protesteren tegen het gebruik van willekeurige arrestatie, politieke gevangenschap, marteling en rechteloze executies in Iran. In aansluiting op het congres had men enige besloten zittingen georganiseerd, zogenaamde workshops, voor Iran-deskundigen, vertegenwoordigers van Europese Amnesty-secties en speciaal daarvoor uitgenodigde waarnemers van andere organisaties. Omdat ook de IHEU zich actief inzet voor de verdediging van mensenrechten en in bepaalde gevallen met Amnesty heeft samengewerkt — o.a. voor Indiase humanisten in gevangenschap — heb ik als IHEU-vertegenwoor-

diger zo'n workshop kunnen bijwonen. De Nederlandse afdeling van Amnesty had voor zeer uitvoerige documentatie gezorgd, waar nadere toelichting op werd gegeven door een Franse jurist, twee Perzische bannelingen, een Duitse hoogleraar in de Iranistiek en een Engels parlamentslid. Daarna werd gediscussieerd over strategieën en methoden om de Iraanse regering ervan te doordringen dat de huidige schendingen van de mensenrechten ontoelaatbaar zijn.

De bij het Nederlandse congres gebruikte term „politieke gevangene” is eigenlijk wat ongelukkig omdat die bij velen vooral associaties oproept met gewelddaden. De Sjah heeft wel gesuggereerd dat alle politieke gevangenen terroristen zijn, en er bestaat inderdaad een stads-guerrilla in Iran, maar velen van de bij Amnesty bekende gevangenen, waaronder theologen, regisseurs, acteurs, schrijvers en hoogleraren, zijn nooit bij gewelddadige acties betrokken geweest.

In Engeland spreekt men van „prisoners of conscience” en in Frankrijk van „prisonnier d'opinion”, mensen die wegens hun overtuiging, ras of godsdienst gevangen zitten. Mits zij geen geweld hebben gebruikt of gepropageerd, probeert Amnesty hun vrijlating te bewerkstelligen; tegen martelingen en tegen doodstraf verzet Amnesty zich in alle gevallen. Zoals bekend werkt Amnesty zonder enige voorkeur voor of afhankelijkheid van enig politiek systeem.

Men gaat weer pogingen doen een mis-sie van onafhankelijke waarnemers naar

Iran te zenden; na 1972 heeft geen enkele buitenlandse advocaat of andere waarnemer toestemming gekregen de (schijn)processen bij te wonen of gevangenen te bezoeken. De Sjah heeft kort voor het congres gezegd dat er niet meer werd gemarteld in Iran; als dat zo is, waarom zou Amnesty of een andere instantie daar dan niet mogen komen kijken? Vlak na het congres kwam het bericht dat er in Iran een commissie voor mensenrechten is ingesteld. Wat dat voor consequenties heeft, weten we nog niet, maar het lijkt er toch wel op te wijzen dat dit congres niet voor niets is geweest.

Inmiddels heeft Ernst van Brakel ook een ontmoeting gehad met de Engelse organisatoren van het in 1978 in Engeland te houden IHEU-congres. Er zijn nu duidelijke afspraken gemaakt over wat het Secretariaat in Utrecht moet doen en welke taken de Engelsen op zich nemen. In verband met de pogingen van de British Humanist Association om de Humanist Student Federation nieuw leven in te blazen, is er ook nog gepraat over eventuele aparte activiteiten voor jongeren tijdens het congres. De leden van de IHEU-commissie zien daar de noodzaak niet zo van in, vooral ook omdat we niet goed weten waar nu de grens ligt tussen jong en oud. Een van de voorzitters van de IHEU, Howard Radest, zei toen ik hem vroeg wat hij onder jongeren verstond: „Anybody my age and under”. Ook voor de negentigjarige Dr. Sajet ben je pas oud op de leeftijd die je nog niet hebt bereikt, dus nooit.

ACADEMISCH ZIEKENHUIS UTRECHT

Bij ons ziekenhuis bestaat een vakature voor een

coördinerend hoofd van de dienst geestelijke verzorging

Werkzaamheden:

- medewerken aan een zo doeltreffend mogelijke integratie van de dienst geestelijke verzorging in het ziekenhuis, in de geest van de richtlijnen van de Nationale Ziekenhuis Raad;
- onderhouden van contacten met het bestuur, directie en afdelingshoofden;
- leidinggeven aan teambesprekingen;
- in teamverband zorgdragen voor de organisatie van kerkdiensten en bezinningsbijeenkomsten;
- samen met de teamleden behartigen van de geestelijke verzorging van patiënten;
- bevorderen van de integratie van de geestelijke verzorging in het geheel van de patiëntenzorg;
- in overleg met het opleidingsinstituut meewerken aan de opleiding van leerling verpleegkundigen e.a.

Onze verlangens:

- volledige theologische opleiding en bij voorkeur klinische pastorale vorming; of een H.O.I. opleiding (Humanistisch Opleidings Instituut);
- ruime praktische ervaring in het ziekenhuiswerk;
- organisatievermogen en goede contactuele eigenschappen.

Wij bieden:

- salaris volgens Rijksregeling tot max. f 5.217,— bruto per maand;
- op het ziekenhuispersoneel zijn de bepalingen van de Algemene Burgerlijke Pensioenwet van toepassing;
- vakantietoelage 7,8%.

Zo solliciteert u:

Schriftelijke sollicitaties met duidelijke vermelding van vacaturenummer 2900/185 op brief en envelop kunnen worden gericht aan het hoofd van de afdeling Personeelszaken van het Academisch Ziekenhuis Utrecht, Catharijnesingel 101, Utrecht.

VOORSTELLEN TOT WIJZIGING VAN DE STATUTEN

Art. 1 Naam, zetel

De vereniging van Humanisten in Nederland is een genootschap op geestelijke grondslag en draagt de naam „Humanistisch Verbond”. Zij is gevestigd te Utrecht.

(Lid 2 vervalt).

Art. 5 Organisatie

1. Het Verbond heeft plaatselijke gemeenschappen, welke worden gevormd door de leden, woonachtig in door het hoofdbestuur vastgestelde geografische gebieden. Tot heden zijn de op de aan deze akte gehechte lijst vermelde gebieden vastgesteld. In door het hoofdbestuur vast te stellen geografische gebieden kunnen daarin gevormde gemeenschappen tezamen een gewest vormen. Bestuur en werkwijze van gemeenschappen en gewesten worden nader geregeld in het Huishoudelijk, dan wel een bijzonder, Reglement. Het congres kan andere groeperingen van leden of groepen daarvan erkennen.

2. Vertegenwoordigers van de gemeenschappen, door de leden daartoe gekozen, vormen het congres. Het congres is de hoogste instantie van het Verbond.

Art. 6 Leden

1. Ieder, die de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt, en instemt met het beginsel van het Verbond, wordt op zijn schriftelijk of mondeling verzoek aan de secretaris van het hoofdbestuur of van het bestuur van een gemeenschap als lid toegelaten.

2. De leden betalen een jaarlijkse contributie van tenminste het bedrag dat door het congres is bepaald. Voorts stelt elk lid de door hem te betalen contributie zelf vast, waarbij als richtlijn geldt $\frac{1}{2}$ pct. van het jaarinkomen, met dien verstande dat echtparen hetzelfde betalen als alleenstaanden.

3. Het lidmaatschap eindigt door overlijden, opzegging of ontzetting.

(Lid 4 ongewijzigd)

5. Ontzetting is mogelijk:

- ingeval van wanbetaling;
- indien een lid handelt in strijd met statuten, reglementen of besluiten van het Verbond of dit op onredelijke wijze benadeelt.

6. Ontzetting als bedoeld in het voorgaande lid geschiedt door het hoofdbestuur, al dan niet op voordracht van het

bestuur van de gemeenschap van het betrokken lid en — in het onder a. bedoelde geval — niet dan nadat betrokkene schriftelijk tevergeefs tot betaling is aangemaand.

Van het besluit tot ontzetting wordt ten spoedigste schriftelijk mededeling aan de betrokkene gedaan. De betrokkene kan binnen één maand na ontvangst van het besluit daarvan in beroep komen bij het congres. Het beroep wordt schriftelijk ingediend bij het hoofdbestuur. De betrokkene is geschorst gedurende de termijn van beroep en totdat op het ingesteld beroep is beslist.

De ontzetting gaat in op de dag waarop de termijn voor beroep is verstreken zonder dat beroep is ingesteld, dan wel het beroep is verworpen.

(Lid 7 vervalt)

Art. 8 Congres

1. Tenminste éénmaal per twee jaar wordt in de maand april, mei of juni een landelijk congres gehouden, daartoe door het hoofdbestuur bijeengeroepen. Op dit congres wordt in elk geval:

— door de secretaris verslag uitgebracht over de werkzaamheden van het hoofdbestuur en over de toestand van het Verbond;

— door penningmeester rekening en verantwoording afgelegd over het gevoerde beheer en een begroting ingediend;

— door een financiële commissie, waarvan benoeming bij Huishoudelijk Reglement wordt geregeld, verslag uitgebracht;

— leden van het hoofdbestuur gekozen en, uit hun midden, voorzitter, ondervoorzitters, secretaris en penningmeester, zomede plaatsvervangers van beide laatstgenoemden, aangewezen;

— leden van de verbondsraad benoemd.

(Lid 2 ongewijzigd).

Art. 10 Hoofdbestuur

Het hoofdbestuur bestaat uit vijftien leden. Deze worden gekozen voor de periode tussen twee huishoudelijke congressen en zijn na afloop van hun termijn herkiesbaar volgens een door het congres vastgesteld verkiezingsreglement.

In tussentijdse vacatures voorziet de verbondsraad. Het hoofdbestuur bestuurt het Verbond. Voorzitter en secretaris (of hun vervangers) vertegenwoordigen gezamenlijk het Verbond in en buiten rechte.

Het hoofdbestuur is bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van re-

gistergoederen, van overeenkomsten waarbij het Verbond zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidsstelling voor een schuld van een derde verbindt. Bij Huishoudelijk Reglement worden taak en werkwijze van het hoofdbestuur nader geregeld.

Art. 11 Verbondsraad

De verbondsraad bestaat uit vertegenwoordigers van gemeenschappen en gewesten en leden, voorgedragen door het hoofdbestuur. Hij komt tenminste drie maal per jaar bijeen, samengeroepen door zijn voorzitter. Hij behandelt al datgene dat in de statuten en bij Huishoudelijk Reglement daartoe is aangegeven, dan wel door het congres naar de Raad is verwezen. Hij dient voorts het hoofdbestuur gevraagd of ongevraagd van advies.

Het Huishoudelijk Reglement regelt de samenstelling en werkwijze van de verbondsraad nader.

Art. 12 Functionarissen

Het hoofdbestuur is bevoegd een directeur en andere functionarissen aan te stellen, te schorsen, te ontslaan en hun arbeidsvoorwaarden en rechtspositie te bepalen.

Het hoofdbestuur kan nader bepalen in hoeverre directeur en/of andere functionarissen bevoegdheid tot vertegenwoordiging kan worden toegekend.

Art. 13 Plaatselijke gemeenschappen

1. De besturen der gemeenschappen zijn verplicht overeenkomstig de aanwijzingen van het hoofdbestuur, dat hoofdbestuur op de hoogte te houden van hun beleid.

2. Iedere gemeenschap stelt haar eigen huishoudelijk reglement vast, dat evenals latere wijzigingen daarin, eerst in werking treedt na goedkeuring door het hoofdbestuur. Het mag geen bepalingen bevatten, die indruisen tegen deze statuten of tegen het huishoudelijk reglement van het Verbond.

3. De afgevaardigden naar een congres worden op een tot dat doel uitgeschreven vergadering der plaatselijke gemeenschap gekozen.

4. Na verkregen toestemming van het hoofdbestuur kan een aantal gemeenschappen overgaan tot vorming van een federatie of van een gewest.

De vormen en de bevoegdheden van federaties en gewesten worden bij regle-

ment door het hoofdbestuur vastgesteld.

Art. 15 Wijzigingen der statuten

Deze statuten kunnen slechts gewijzigd worden door een congresbesluit, genomen met tenminste 2/3 der aldaar uitgebrachte stemmen. Het voorstel daartoe moet tenminste zes weken vóór het

congres aan de leden bekend gemaakt zijn. Wijzigingen in de statuten treden niet in werking dan nadat zij zijn opgenomen in een notariële akte.

Art. 16 Ontbinding

(Lid 1 ongewijzigd)

2. In geval tot ontbinding wordt besloten, moet met de gelden en bezittingen van het Verbond worden gehandeld, als door het congres, waarin het besluit tot ontbinding is genomen, zal worden beslist met gewone meerderheid.

Het besluit tot ontbinding bevat tevens de aanwijzing van personen, aan wie de vereffening van zaken wordt gedragen.

VOORSTELLEN TOT WIJZIGING VAN HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT

Art. 1 Hoofdbestuur

1. Het hoofdbestuur wordt zo vaak als nodig blijkt ter vergadering bijeengeroepen. De voorzitter is gehouden zo spoedig mogelijk een vergadering bijeen te roepen op schriftelijk verzoek van tenminste vier hoofdbestuursleden.

2. In tussentijdse vacatures met betrekking tot in functie gekozen leden, wordt door het hoofdbestuur uit zijn midden voorzien. Overigens is de verbondsraad bevoegd nieuwe hoofdbestuursleden aan te wijzen ter voorziening in ontstane vacatures.

Voordracht daartoe wordt gedaan door het hoofdbestuur.

Art. 2

Het hoofdbestuur neemt alle besluiten met gewone meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen heeft de voorzitter een beslissende stem.

Art. 3

1. Het hoofdbestuur kan onderdelen van zijn taak delegeren aan een of meer uit zijn midden gevormde afdelingen.

2. Voor onderdelen van het werk van het Verbond kan het hoofdbestuur commissies benoemen waarin als regel tenminste één hoofdbestuurslid zitting zal hebben.

3. Een ingevolge lid 2 van dit artikel benoemde commissie is ten aanzien van zijn werkzaamheden verantwoording schuldig aan het hoofdbestuur.

Art. 4

1. Door het hoofdbestuur benoemde functionarissen wonen desgevraagd vergaderingen van hoofdbestuur en verbondsraad, alsmede congressen bij en hebben daarin alsdan adviserende stem.

2. Het hoofdbestuur kan functionarissen benoemen wier taak zich beperkt tot het geografisch gebied van een gemeenschap, gewest of federatie, dan wel tot meerdere van deze eenheden. Een zodanige benoeming, alsmede alle overige

besluiten ingevolge art. 12 van de statuten, vinden alsdan slechts plaats in overleg met de besturen van de betrokken eenheden.

Art. 5 Congres

1. Behoudens het bepaalde in artikel 8 lid 2 van de Statuten wordt de datum waarop een congres gehouden wordt tenminste negen maanden tevoren aan de gemeenschappen bekend gemaakt.

2. Tot zestien weken voorafgaande aan de eerste van de maand waarin een congres gehouden wordt kunnen door het hoofdbestuur en de gemeenschappen voorstellen worden ingediend. Het hoofdbestuur brengt deze voorstellen, alsmede de kandidaatstelling voor het hoofdbestuur en de verbondsraad voor zoveel nodig voorzien van een preadvies binnen vier weken na dit tijdstip ter kennis van de gemeenschapsbesturen.

Tot zes weken voorafgaande aan de eerste van de maand waarin het congres gehouden wordt kunnen door het hoofdbestuur en de gemeenschappen amendementen op eerder gedane voorstellen alsook tegencandidaten worden ingediend.

Voorstellen, amendementen of kandidaatstellingen, ingediend na de genoemde termijnen, maken geen onderwerp van behandeling uit, tenzij het congres met tenminste tweederde der door de afgevaardigden uitgebrachte stemmen daartoe besluit.

3. Het bestuur van een gemeenschap is verplicht om behalve de in de gemeenschapsvergadering bij meerderheid van stemmen aangenomen congresvoorstellen, de tijdig bij haar ingediende voorstellen die geen meerderheid van stemmen behalen toch aan het hoofdbestuur door te zenden, mits die voorstellen tenminste de volgende schriftelijke instemming hebben verworven:

- in een gemeenschap van meer dan 250 leden tenminste 25 leden;
- in een gemeenschap van meer dan 100 leden, maar minder dan 250 leden tenminste 10 leden;
- in een gemeenschap van minder dan 100 leden tenminste 5 leden.

Aan het begin van zijn vergadering

wordt door het congres uitgemaakt welke van deze voorstellen in behandeling zullen worden genomen.

4. Uiterlijk vier weken voor de datum van het congres wordt de beschrijvingsbrief rondgezonden aan de gemeenschapsbesturen, waarin, behalve de in het tweede lid genoemde voorstellen en amendementen en kandidaatstellingen en de in het derde lid bedoelde voorstellen worden opgenomen de stukken genoemd in art. 8 lid 1 van de statuten.

5. De vergaderingen zijn openbaar.

Art. 6

1. Het hoofdbestuur kan desgewenst vóór een congres een congrescommissie bijeenroepen bestaande uit de voorzitters van de gewesten en de federaties, en aan deze commissie verzoeken aan het congres een advies uit te brengen over de wijze van behandeling door het congres van de ingediende voorstellen en amendementen.

2. Elke gemeenschap die een voorstel heeft ingediend is gerechtigd een vertegenwoordiger aan de beraadslagingen van de commissie deel te doen nemen. Amendementen worden in dit verband niet als voorstellen beschouwd.

3. De leiding van de beraadslagingen berust bij een lid van het hoofdbestuur. Daarnaast kunnen ook andere hoofdbestuursleden aan de beraadslagingen deelnemen.

Art. 7

1. Iedere gemeenschap kan zich in een congres door twee of meer afgevaardigden, tevens leden der gemeenschap, doen vertegenwoordigen. Elke afgevaardigde moet voorzien zijn van een geloofsbrief waarin aangegeven wordt hoeveel stemmen door hem/haar worden uitgebracht. Hij/zij treedt op zonder bindend mandaat.

2. Het aantal afgevaardigden, dat door een gemeenschap naar een congres kan worden afgevaardigd, wordt berekend naar het aantal leden, dat de gemeenschap op 1 januari van het jaar, waarin het congres gehouden wordt, telt. Wan-

neer dit aantal minder dan 300 bedraagt kunnen twee leden worden afgevaardigd, bedraagt het 300 of meer, doch minder dan 1.000, dan kunnen drie afgevaardigden worden aangewezen; bedraagt het 1.000 of meer, doch minder dan 2.000, dan kunnen vier afgevaardigden worden aangewezen en vervolgens kan voor elk duizendtal boven de 1.000 één lid meer worden afgevaardigd.

3. Het aantal stemmen, waarop een gemeenschap ten congresse recht heeft, wordt eveneens berekend naar het aantal leden bedoeld in het vorige lid. Het bedraagt voor iedere gemeenschap twee, vermeerderd met één voor elk honderdtal leden.

Art. 8 Verbondsraad

1. De verbondsraad bestaat uit:

- twee leden per gewest;
- één lid per gemeenschap, die tenminste 200 leden telt;
- tien leden op voordracht van het hoofdbestuur.

2. De benoeming van de leden van de verbondsraad geschiedt door het congres voor een periode tussen twee congressen. Bij tussentijdse vacatures geschiedt de benoeming van de verbondsraad zelf voor een periode tot het volgende congres.

Voor de sub 1a genoemde groep geschiedt de voordracht door het bestuur van het betreffende gewest, voor de sub 1b genoemde groep door het bestuur van de betreffende gemeenschap, voor de sub 1c genoemde groep door het hoofdbestuur.

3. De verkiezing van de leden van de verbondsraad geschiedt volgens een door het congres vastgesteld verkiezingsreglement.

4. De verbondsraad vergadert als regel driemaal per jaar onder leiding van de voorzitter van het hoofdbestuur.

5. De vergaderingen zijn openbaar.

6. Besluiten kunnen slechts genomen worden als tenminste de helft van de stemgerechtigde leden aanwezig is.

Art. 9 Plaatselijke gemeenschappen

Alle leden van het Verbond woonachtig in het gebied van een plaatselijke gemeenschap, zijn lid van deze gemeenschap.

Art. 10

- De gemeenschappen zijn verplicht:
 - aan het hoofdbestuur kennis te geven van veranderingen in haar bestuur;
 - het hoofdbestuur op de hoogte te houden van alle veranderingen in de ledenlijst en van adresveranderingen van de leden der gemeenschap;
 - aanwijzingen van het hoofdbestuur omtrent de organisatorische gang van zaken in de gemeenschap op te volgen;
 - jaarlijks vóór 1 april aan het hoofdbestuur toe te zenden:

- een verslag over de werkzaamheden der gemeenschap in het afgelopen kalenderjaar;

- de rekening en verantwoording over het beheer der gemeenschapsgelden gedurende het afgelopen kalenderjaar;

- de begroting voor het lopende kalenderjaar;

- bij opheffing alle bezittingen en archiefstukken af te dragen aan het hoofdbestuur.

2. De gemeenschappen hebben het recht van een besluit van het hoofdbestuur ten aanzien van punt c in beroep te komen bij de verbondsraad; het beroep heeft geen opschortende werking. Zowel de gemeenschap als hoofdbestuur kunnen daarna beroep instellen op het eerstvolgende congres.

Art. 11 Financiën

1. Van het contributie-inkomen van het Verbond wordt een door het congres te bepalen percentage afgedragen aan de gemeenschappen.

2. Het hoofdbestuur is bevoegd aanvragen van gemeenschappen of federaties tot verlening van een bijdrage uit de centrale kas ten behoeve van bijzondere groeperingen binnen de aanvragende gemeenschap of federatie in te willigen en voorwaarden aan de verlening van dergelijke bijdragen te verbinden.

Art. 12

1. Vrijwillige bijdragen, schenkingen en legaten aan de plaatselijke gemeenschappen komen tot een bedrag van f 250,- per bijdrage, schenking of legaat ten goede aan de kas der plaatselijke gemeenschap. Bij bedragen boven f 250,- komt 40 pct. van het meerdere ten goede aan de kas der plaatselijke gemeenschap en 60 pct. aan de centrale kas, tenzij door de gever schriftelijk anders wordt bepaald.

Indien door één persoon of instelling in enig verbondsjaar verscheidene bedragen aan een plaatselijke gemeenschap worden geschonken, worden deze bij de berekening van de afdracht aan de centrale kas als één bedrag beschouwd.

2. Het bepaalde onder het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op gewesten en federaties.

Art. 13

1. Een telkenmale voor de periode tussen twee congressen door het congres te benoemen financiële commissie heeft tot taak zich een oordeel te vormen over het gevoerde financiële beleid en over zijn bevindingen verslag uit te brengen aan het congres.

2. Het toezicht en de controle op de boekhouding en de administratie van het Verbond wordt uitgeoefend door een accountant, die door het congres of door het hoofdbestuur met machtiging van het congres wordt benoemd en ontslagen.

Na afloop van ieder Verbondsjaar ver-

gelijkt de accountant de door de penningmeester ontworpen jaarrekening met de boeken en bescheiden. Omtrent zijn bevindingen legt hij aan het congres een verklaring over. Deze verklaring dient een voldoende grondslag te vormen voor het aan het hoofdbestuur te verlenen décharge wegens het financiële beheer.

Art. 14

1. De leden van het hoofdbestuur, de leden van de verbondsraad, de leden van de financiële commissie, de leden van de congrescommissie, alsmede de leden van de ingevolge lid van art. 3 van dit reglement door het hoofdbestuur benoemde commissies hebben voor het bijwonen der vergaderingen recht op vergoeding van de noodzakelijke kosten.

2. De afgevaardigden aangewezen om de plaatselijke gemeenschappen ten congresse te vertegenwoordigen, alsmede de voorzitters en secretarissen van gewesten en federaties, hebben voor het bijwonen van het congres recht op vergoeding van de noodzakelijke reiskosten.

Toelichting

Op 26 juli 1976 zijn de bepalingen van het nieuwe 2e boek van het Burgerlijk Wetboek in werking getreden.

Weliswaar bestaat er een overgangsregeling waardoor bestaande verenigingen hun statuten gedurende omstreeks 3 jaar aan de voorschriften van de nieuwe wet kunnen aanpassen, doch nu het volgende congres pas weer in 1979 bijeen komt, wordt dan de tijd te kort om nog tijdig de statuten te herzien.

Op het terrein van het verenigingsrecht brengt de nieuwe wetgeving nogal veel en ingrijpend nieuws. Een van de belangrijke dingen is dat tussen verenigingen die wel hun statuten in een notariële akte hebben vastgelegd en die, welke dat niet hebben gedaan belangrijke verschillen zullen bestaan, onder meer met betrekking tot de aansprakelijkheid van bestuurders persoonlijk en mogelijkheid tot verkrijging van bepaalde bezittingen. Voorts is er een verplichting tot publicatie van de statuten van een bij notariële akte opgerichte vereniging in openbare registers opgenomen.

Het hoofdbestuur acht het noodzakelijk dat de statuten van het Verbond in elk geval worden opgenomen in een notariële akte en het stelt het congres dan ook voor een daartoe strekkend besluit te nemen overeenkomstig artikel 28 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, boek 2.

Bij de hierna volgende toelichting op de voorgestelde wijziging in de statuten wordt voorgesteld dat er naar is gestreefd zo min mogelijk te wijzigen en alleen daar waar zulks hetzij zeer nodig, dan wel uiterst gewenst voorkwam een voorstel tot wijziging te doen. Daarbij dient wel in het oog gehouden te worden, dat van verschillende nieuwe wettelijke bepalingen pas in de loop der komende jaren zal blijken hoe zij behoren te worden geïnterpreteerd en dat derhalve op dit gebied nog onzekerheden bestaan.

Art. 1

In artikel 18 van het nieuwe 2e boek van B.W. worden kerkgenootschappen en andere genootschappen op geestelijke grondslag van enkele wettelijke verplichtingen vrijgesteld dan wel enige wettelijke bepalingen niet op hen van toepassing verklaard.

Als erkenning van het genootschap op geestelijke grondslag in de burgerlijke wetgeving is deze bepaling van belang. Teneinde elke — wellicht overbodige — twijfel uit te sluiten dat het Verbond een zodanig genootschap is, lijkt het aan te bevelen zulks in de statuten vast te stellen.

Art. 5

In lid 1 is daarom de tekst gewijzigd teneinde zoveel doenlijk uit te sluiten dat gemeenschappen of gewesten zouden kunnen worden aangemerkt als opgerichte, verenigingen.

zelfstandige, doch niet bij notariële akte In verband met het nieuw voorgestelde artikel 9 kan de tweede volzin vervallen.

Art. 6

De wet spreekt in artikel 33 van het „toelaten” van een lid, en men zou daaruit kunnen afleiden dat een lid als zodanig moet worden aanvaard.

Hoewel de wet daaromtrent niet geheel duidelijk is, lijkt gewenst in elk geval de contributie richtlijn in de statuten vast te leggen.

De tekst van lid 5 is zoveel mogelijk in overeenstemming met de tekst van het artikel 35 van de nieuwe wet.

Art. 7

Dit artikel is zoveel mogelijk aangepast aan de artikelen 37 en 41 van de nieuwe wet.

Art. 10

In verband met de artikelen 37, 44 en 45 van de nieuwe wet is vastlegging in de statuten van de wijze van benoeming van het hoofdbestuur en bepaling van deszelfs bevoegdheden noodzakelijk.

Art. 11

Het lijkt van belang om de grondslag van het bestaan van een zo belangrijk orgaan als de verbondsraad naar de statuten over te brengen.

Art. 12

In verband met de nieuwe wettelijke bepalingen van artikel 45 en 29 is een regeling van de vertegenwoordigingsbevoegdheid nodig. In dit verband wordt met nadruk gewezen op artikel 14 lid 1 onder d en e van het Huishoudelijk Reglement, welke bepalingen als gevaarlijk voor de mogelijk persoonlijke aansprakelijkheid dienen te vervallen.

Art. 15

Zie het hiervoren gezegde omtrent de oprichting bij notariële akte.

Art. 16

Artikel 1702 van het Burgerlijk Wetboek bestaat niet meer.

Pre-advies voorstel Voorburg/Rijswijk

In het nieuwe voorgestelde artikel 5 van de statuten worden behalve de gemeenschappen thans ook de gewesten genoemd.

Aldus wordt aan het verlangen van de indianers tegemoet gekomen. Evenals zulks bij de gemeenschappen het geval is, worden taak en werkwijze van het gewest bij reglement geregeld.

Voor het voorgestelde artikel 5 lid 3 met betrekking tot de verbondsraad moge worden verwezen naar het nieuwe voorgestelde artikel 11 van de statuten, waarin het door voorstellers gevraagde is overgenomen.

Conclusie

Met inachtneming van het voormelde: geen bezwaar.

Pre-advies voorstel Bussum, Eindhoven, Groningen, Voorburg/Rijswijk

Ten aanzien van voorstel a:

Onder verwijzing naar het nieuw voorgestelde artikel 8 lid 1 van de statuten, wordt opgemerkt, dat daarin reeds is opgenomen de indiening van de begroting, zoals voorstellers beogen met het onder e vermelde.

Voorts zij ten aanzien van het onder f voorgestelde verwezen naar artikel 9 van het Huishoudelijk Reglement.

De verantwoording over het gevoerde beleid wordt altijd gegeven bij de behandeling van het verslag van de secretaris en de jaarstukken van de penningmeester. Overigens is, overeenkomstig artikel 8 lid 2 van de statuten mogelijk op elk moment het hoofdbestuur ter verantwoording te roepen. Voor het overige is het afleggen van verantwoording voor gevoerd beleid zo vanzelfsprekend, dat het niet behoeft te worden opgenomen. Voor zover onder b van het voorstel een verslag wordt gevraagd van de met het Verbond verbonden organisaties zij gesteld dat voor zover mogelijk daartegen geen bezwaar bestaat — en dit ook geschiedt — doch een verplichting daartoe niet mogelijk is.

Het voorstel onder d tot het voorleggen van een nota inzake het te voeren beleid lijkt niet goed te verwezenlijken.

Uiteraard worden bij het congres voornemens voor de toekomst zoveel doenlijk kenbaar gemaakt. Suggesties daartoe worden ook altijd gaarne ingewacht en het congres kan het hoofdbestuur terzake opdrachten geven. Bij de bespreking van de begroting komen beleidspunten voor de toekomst ter sprake.

Het opnemen van de verplichting tot het uitbrengen, elke twee jaar, van een beleidsnota, vormt een zodanig zware last dat daaraan niet kan worden voldaan.

Ten aanzien van voorstel b:

De voorgestelde bepalingen onder a, b en e zijn reeds opgenomen in het nieuwe voorgestelde artikel 11.

Het voorstel onder c is overbodig en ook onjuist daar het hoofdbestuur niet bevoegd is te bepalen waaromtrent de verbondsraad mag beslissen.

Zulks ligt vast in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement.

Nu artikel 11 inhoudt dat de verbondsraad gevraagd of ongevraagd kan adviseren, bestaat aan het gevraagde onder d geen behoefte. Oveigens is het de vraag of — i.v.m. artikel 8 — de besprekingen in het congres kunnen worden bekort. Daarbij worde in het oog gehouden dat het niet het financieel verslag is, hetwelk de meeste discussiestof ten congresse oplevert, doch de begroting. Indien het congres er behoefte aan zou hebben een pre-advies van de verbondsraad te hebben over het financieel verslag kan het zulks ook aan het hoofdbestuur opdragen.

Ten aanzien van voorstel c:

Nu artikel 1 van het Huishoudelijk Reglement onder meer is overgebracht naar het nieuw voorgestelde artikel 10 van de Statuten lijkt het onder 1 gevraagde niet nodig.

Onderschreven wordt de wens, vervat in 2, dat kandidaten voor het hoofdbestuur tenminste 1 jaar lid van het Verbond zijn. Gewaarschuwd moet worden tegen de praktische bezwaren, hierin gelegen dat humanisten, geen lid van het Verbond en geschikt voor het lidmaatschap van het hoofdbestuur daardoor worden uitgeschakeld van kandidatuur.

Herhaaldelijk wordt gepoogd, zoals in 3 gevraagd, hoofdbestuurders „landelijk” te spreiden, doch telkens opnieuw blijkt dat veraf wonenden daardoor worden belemmerd aan de vergadering en andere werkzaamheden van het hoofdbestuur deel te nemen en diens gevolge een kandidatuur weigeren.

Tegen het onder 4 voorgestelde bestaat ernstig bezwaar. Het hier verlangde mist het vele, langdurige en moeizame werk verbonden met het zoeken, polsen en — zo nodig — overtuigen van mogelijke kandidaten. Bovendien geeft artikel 9 van het Huishoudelijke Reglement ruimschoots gelegenheid tot het stellen van kandidaten en biedt het hoofdbestuur ruimschoots gelegenheid aan de gemeenschappen suggesties te doen voor vervulling van vacatures, een gelegenheid waarvan helaas zeer spaarzaam wordt gebruik gemaakt.

De voorgestelde commissie dreigt zelfs afschrikwekkende werking te hebben op mogelijke kandidaten.

Ten aanzien van voorstel d:

In verband met het hiervoren te dien aanzien opgemerkte moet het onder 2 voorgestelde ook worden ontraden.

Ten aanzien van voorstel e:

Het verlangen, zoals blijkende uit het ►

Atheïsme en vrijdenken in Nederland*)

Bij de uitgeverij Sun in Nijmegen verscheen een reprint van de dissertatie van O. Noordenbos, in 1931 in Leiden verdedigd, getiteld **Het atheïsme in Nederland in de negentiende eeuw** en in dezelfde band werden, onder de titel **Rad-draaiers der redelijkheid** portretten van vrijdenkers opgenomen die P. Spigt in **De Vrijdenker** had gepubliceerd in 1954-'55 en 56.

Noordenbos' dissertatie geeft buitengewoon veel informatie over het atheïsme in Nederland en geeft de buitenlandse schrijvers die op de Nederlanders invloed hebben gehad, maar het boek mist een precies geformuleerde definitie van het onderwerp en mist grondige uiteenzettingen van de denkbeelden der besproken denkers. Ik denk dat de schrijver, nu na meer dan veertig jaar het met deze kritiek zelf eens zal zijn. De talloze beweringen worden nauwelijks gestaafd en juist als de belangstelling voor een uitspraak gewekt is en men meer zou willen weten is een ander onderwerp al weer aan de orde. Dit mag ik aan een voorbeeld duidelijk maken. In de **Samenvatting** schrijft Noordenbos:

„Bleef de godsdienst eertijds in eere omdat de „groote hoop” daarvoor behouden moest blijven, was daarom het praktische gezichtspunt overwegend voor zijn behoud en werd het gevoelen van Bayle, die een Staat van atheïsten mogelijk achtte, niet aanvaard, — in de 19de eeuw werd het atheïsme tot een massale beweging en zag men het verschijnsel, dat naarmate „het volk” ongodsdienstiger werd, de neiging naar den godsdienst sterker wordt onder hen, die de directe nazaten waren der 18de eeuwse verlichters.” (pag. 125).

Geen van de vele beweringen in deze passage wordt „bewezen”, of zelfs maar toegelicht en zij zijn alle aanvechtbaar. De godsdienst bleef niet in ere omdat het volk die nodig had. Neen, het 18e eeuwse rationalisme-atheïsme was een

typisch elite-verschijnsel en heeft „het volk” niet bereikt. Bayle's invloed van zijn onevenwichtige ideeën wordt in deze bewering schromelijk overschat.

In de 19e eeuw wordt het atheïsme geen massaverschijnsel, alleen onder de marxistische arbeiders en de intellectuelen, nazaten van de 18e eeuw, zijn niet weer godsdienstig geworden door de geloofsafval der socialistische arbeiders. Dit is een voorbeeld uit vele van ontoelaatbare simplificaties. Het boek behoudt echter zijn waarde door de beschouwingen over Van Voeten, Multatuli en Pierson, maar kan niet in de schaduw staan van Constandses boek de **Geschiedenis van het humanisme in Nederland**, dat in 1967 verscheen.

Het is een vreugde om in het tweede deel van het boek Spigts portretten der vrijdenkers te lezen of te herlezen. Na zorgvuldig speurwerk geeft hij tal van levensbijzonderheden van de veelal vergeten idealisten. In kort bestek geeft Spigt zowel het leven als de denkbeelden van de oprichters van **De Dageraad** en hij geeft ook een beeld van de onvoorstelbare verguizing waaraan deze edele figuren hebben blootgestaan. Dat velen van hen met problemen bezig waren die te groot waren voor de dragers, dat zij onbeholpen en niet zelden eigenwijs spraken en schreven over de zwaarst denkbare zaken neemt niet weg dat zij in de periode van een dorre en verschaalde traditionele theologie al die grote problemen aan de orde stelden en dat zij levende gedachten ontwikkelden. Dit heeft Spigt uitmuntend geschetst, en daarbij hebben de portretten de grote verdienste dat zij voor het eerst mededelingen geven over figuren die anders totaal vergeten zouden blijven. Wij weten nu tenminste iets meer over Franz Junghulm; een der grootste natuuronderzoekers die ons land gekend heeft. Wij weten nu veel meer over R. D'Ab-laing van Giessenburg, de vriend van Multatuli en de uitgever van Mesliers **Le Testament**. En wij weten nu pas iets over Frederick van Olden, een der op-

P. Spigt

richters van **De Dageraad**. Over de vertaler van Darwins boeken H. Hartogh Hays van Zouteveen de bezeten wetenschapsman geeft Spigt een portret dat men niet licht weer vergeet en ontroerend is het om over het leven van H. F. A. Peypers te lezen, een kleine Nederlandse Schopenhauer.

Aan geen der vrijdenkers kan de kleinzielige haat van het traditionele kerkelijke Nederland zo duidelijk gedemonstreerd worden dan aan de behandeling van P. C. F. Frowein. Wij, levend in 1977 mogen ons wel eens indenken dat deze leerling van Van 't Hoff en Lorentz, die hem steunden, alleen benoemd kon worden als leraar als hij de motie introk die hij had voorgesteld — en die was aangenomen — tegen leraren die voor hun overtuiging uitkomend ontslagen werden of hun mond moesten houden. Dat Nederland heeft een der edelste mensen kapot gemaakt.

Het boek laat een gemengde indruk achter. Volgens mij was het niet nodig geweest om een jeugdwerk van Noordenbos te herdrukken maar de portret-tengalerij, geschetst door Spigt is boeiend en geeft voor het eerst inzicht in het leven en de gedachten van de eerste Dageraadsmensen, de zelfstandige en moedige voortrekkers in onbekende gebieden.

H. Bongers

*) De prijs van het boek bedraagt f 15,—.

(slot van pagina 8)

onder 4 voorgestelde, tot keuze van de verbondsraad van zijn eigen voorzitter lijkt achterhaald door het congresbesluit, genomen in 1975, waarbij een soortgelijk voorstel is afgewezen door het congres.

Dat uit de verbondsraad een commissie wordt gevormd, welke in overleg met het hoofdbestuur de agenda's voor de vergaderingen vaststelt, ontmoet geen bezwaar.

Voor het overige behoeft het voorstel geen bespreking.

Ten aanzien van voorstel f:

Verwezen wordt naar het reeds onder voorstel b opgemerkte.

Conclusie

Voorstel a): onderdeel c deels en onderdeel d ontraden. De overige onderdelen zijn niet nodig.

voorstel b): onderdeel c ontraden, aan d geen behoefte en voor het overige niet meer nodig.

voorstel c): onderdeel 2 ondervindt praktisch bezwaar, onderdeel 3 is niet uitvoerbaar en onderdeel 4 wordt ernstig ontraden.

voorstel d): van onderdeel 2 tweede alinea ontraden.

voorstel e): onderdeel 4 wordt ontraden, behoudens voorzover het instelling van een „agenda-commissie” beoogt.

voorstel f): zie onder voorstel b.

Humanist

eindredacteur: Jetske Mijs.

Druk: Lumax, Utrecht.

Redactie-adres: Hum. Verbond,
Oudegracht 152, Utrecht. Tel. (030)
31 81 45.

Abonnementsprijs voor niet-leden:
f 18,— per jaar t.n.v. Humanistische
Pers, postgiro 58, Utrecht.

ARCHIVARIS

Is er misschien iemand onder de (gepen-sioneerde) leden, die bereid en in staat is onze archivaresse een aantal weken behulpzaam te zijn bij de archivering?

Reiskosten (trein), alsmede broodmaaltijd worden vergoed.

Gaarne reacties: Centraal Buro, postbus 114 Utrecht. Telefoon: 030 - 318145.

Wat is een goed huwelijk?

Nadat ons verslag van de discussie „Wat is een goed huwelijk?” in de Humanist van 15-2-77 was verschenen, heb ik verscheidene brieven ontvangen. Hieruit blijkt wel dat dit onderwerp vele mensen bezig houdt. De gemeenschap Den Haag afd. Voorburg-Rijswijk heeft er zelfs 10 gespreksavonden aan gewijd met ongeveer 30 personen. Hierbij volgt een korte samenvatting uit de brieven: „In gelijke mate behoefte voelen te denken om de ander. Denken in die zin, door eigen doen of laten zor-

gen voor het zich wel bevinden van de ander. Daar elke dag zijn best voor willen doen. Het volledig samen zijn kan dan beleefd worden als een telkens elkaar opladen (als een accu) als een telkens elkaar inspirerend nieuw gebeuren, dat nooit in sleur verzandt, in geen mensenleeftijd. In die zin hebben twee mensen aan elkaar genoeg.

Met veel vallen en nog vaker opstaan zal ieder voor zich een goed huwelijk moeten proberen te maken. Nooit zal er een recept uit worden gegeven.

Voor iemand met een minimum inkomen is het natuurlijk niet onmogelijk om met een andere partner op stap te gaan, hij moet er „alleen maar” in slagen een tijdelijke partnerruil tot stand te brengen. Dat geeft risico's! Of het monogame huwelijk ideaal is? Wat voor de een de hemel is, is voor de ander de hel, met alle variaties er tussen in. De goede raad bezint eer gij begint, zou in vlam-mende letters boven het hoofd van de ambtenaar van de burgerlijke stand moeten hangen. Er werd een paar maal verwezen naar 't boek Open Huwelijk, van het echtpaar O'Neil. Het is een boeiend onderwerp, we hebben er bijna allemaal mee te maken, maar een water-dichte definitie zal er wel nooit voor gevonden worden.

Leusden, Annie Wagener-de Jong

16 de rijksoverheid vraagt

humanistisch geestelijke raadslieden (mnl./vrl.)

voor het Ministerie van Justitie
t.b.v. de Directie Gevangeniswezen

Taak: humanistisch geestelijke verzorging van volwassen gedetineerden in het Huis van Bewaring te 's-Hertogenbosch en de Gevangenis „Nieuw Vosseveld” te Vught voor in totaal 40 uur per week; de Gevangenis „De Raam” te Grave (N-B) voor 8 uur per week; het Penitentiair Trainingskamp „De Corridor” te Zeeland (N-B) voor 16 uur per week; (vac. nr. 7-0583/3362);

de beide Huizen van Bewaring te Haarlem voor in totaal 20 uur per week (vac. nr. 7-0584/3362).

Vereist: diploma geestelijk raadsman/raads-vrouw of hiervoor studierend van het Humanis-tisch Opleidingsinstituut te Utrecht; voltooide universitaire opleiding en ervaring strekt tot aanbeveling.

Salaris: afhankelijk van leeftijd, opleiding en ervaring max. f 4501,- per maand (bij volledige dagtaak). Promotiemogelijkheid tot max. f 5217,- per maand aanwezig.

Benoeming geschiedt door de Minister van Justitie op voordracht van het Hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond.

Bovengenoemde salarissen zijn exclusief een toeslag van max. f 30,- per maand en 7,8% vakantie-uitkering.

Schriftelijke sollicitaties, onder het bij de gewenste standplaats vermelde vacaturenummer (in linkerboven-hoek van brief en enveloppe en voor elke vacature een afzonderlijke brief), zenden aan de Rijks Psychologische Dienst, Prins Mauritslaan 1, 's-Gravenhage.

Radio & TV

Radio: iedere zondag Hilv. I van 9.30-10.00 uur

3 april: Aktualiteiten vanuit Huma-nistisch Oogpunt.
Samenstelling: Rina Spigt en Piet Brinkman
Presentatie: Karel van de Graaf

10 april: „Los Zand”, een program-ma over Humanistisch Geestelijke Verzorging.
Samenstelling: Rina Spigt
Presentatie: Karel van de Graaf

17 april: Aktualiteiten vanuit Huma-nistisch Oogpunt.
Samenstelling: Rina Spigt en Piet Brinkman
Presentatie: Karel van de Graaf

24 april: Vandaag aandacht voor het 25-jarig bestaan van het Bel-gisch Humanistisch Verbond.
Samenstelling: Rina Spigt
Kommentaar: Karel van de Graaf

Televisie

3 april Ned. 1 22.40 uur: „Verwor-pen dood” - onze houding tegen-over zelfmoord zegt erg veel over onze opvatting van het leven. Is zelfmoord altijd verwerpelijk? Karel v. d. Graaf in gesprek met dr. René Diekstra.
Regie: Joos Elfferich-Frank.

Kernenergie

Uitspraken zonder inzicht kunnen gemakkelijk leiden tot ongenueanceerdheid. Veel zaken zijn gevoelsmatig te benaderen, doch de uitspraak vóór of tégen het gebruik van kernenergie vraagt om het op objectieve gronden afwegen van voor- en nadelen. Intonaties en woordkeuze van Ton Planken en het exploiteren van angstgevoelens tijdens „Frontaal” dragen zeker niet bij tot een objectieve meningsvorming.

Alternatieve energiebronnen lijken zo dichtbij en zo veilig. Wind- en zonne-energie bieden slechts een gering soelaas. „Kleine besparingen” zetten niet veel zoden aan de dijk.

Wie weet er wat van kernfusie? Daar komen ook radioactieve stoffen bij vrij (o.a. tritium) en daar kun je, als je dat wilt, ook plutonium mee maken en dan nog wel veel effectiever dan in een kernsplijtingsreactor. Is kolenvergassing zo milieuvriendelijk? Denk eens aan al die stikstofverbindingen, waar we, evenals van alle mogelijke andere chemische verbindingen, weinig van de toxische en carcinogene eigenschappen afweten! Stabilisering van de welvaart betekent in feite achteruitgang. Bezuinigen...? Ja, dat geldt voor de buurman!

Onderzoek op rendementsverbetering, waardoor het mogelijk wordt meer dan de nu gebruikelijke 30 pct. (of minder) van de kostbare en schaarse energie nuttig te gebruiken, moet worden geactiveerd en gestimuleerd. Maar of dat het gebruik van kernenergie onverlet laat?

Renkum, F. J. van Werven

Contributie

Inzake contributieverlaging voor 65+ onderschrijf ik het pre-advies van het hoofdbestuur. Ik ben 75 jaar en geniet al verschillende voordelen uit hoofde van mijn bejaardenpas. Ik vind de minimumcontributie al dermate laag dat deze best op te brengen is. Omdat mijn pensioen dat toelaat betaal ik het drievoudige; ik weet dat leden van een kerkgenootschap veel meer moeten betalen. Bij de bepaling van de hoogte van mijn jaarlijkse bijdrage heb ik mij aan deze kerkelijke belasting gespiegeld, wetend dat het HV toch al in verschillende opzichten achtergesteld wordt.

Een minimum-contributie van f 60 zou ik alleszins redelijk vinden, want wat is nu f 5 per maand tegenwoordig?

Elke club vraagt méér van zijn leden! Hanteerde men vroeger niet 1/2 pct. van het inkomen als richtlijn voor de contributie? Ik zou 1 pct. nauwelijks overdreven vinden en houd mij daaraan.

Apeldoorn, J. P. Klerks

Splijststoffen

Zwak, te zwak vind ik de uitspraak die het hoofdbestuur van het congres vraagt in een reactie op het voorstel van de gemeenschap Zutphen. Want: Wat is uiterste terughoudendheid? Wel doen, maar heel voorzichtig? Of een heel klein beetje? Wel export van splijststof-

fen naar landen die het NPV wel onderkend hebben? Kom nou!

Als het aan mij lag kwam de tekst er zo (ongeveer) uit te zien: ... (voorgaande akkoord) ... drastisch moet worden afgeremd alsmede dat in een dergelijk beleid de aanmaak van splijststoffen ongewenst is

doet een beroep op de regering de voortzetting van de produktie van splijststoffen waar mogelijk te verhinderen en roept een ieder op naar vermogen... (enz).

(N.B.: „die het aangaat”, tussen „een ieder” en „naar vermogen” is geschrapt, het gaat n.l. gewoon een ieder aan!)

Het voorstel van het hoofdbestuur is voor mij net even te zacht dan dat ik deze opmerkingen voor me kan houden. Hopelijk haalt het wat uit.

Almelo, H. J. Duits

Samen naar de film

Op mijn schrijftafel ligt „de Humanist” van 1 maart, waarin een stukje staat, waar ik het een beetje moeilijk mee heb. 't Is het maandelijks (specifiek vrouwelijke) cursiefje van Ans Spigt. Tot voor kort over de (min of meer) simpele dingen des levens, maar nu een felle uitschieter naar een onlangs geopend vrouwencafé te Hilversum.

Het is haar een raadsel wat een specifieke vrouwenfilm is. Maar ga dan toch eens kijken, Ans. Wellicht (hopelijk) raak je hevig geïnteresseerd, hetzij door het vrouwenprobleem, of het mannenprobleem wat door (of met) vrouwen wordt opgelost.

Tussen twee haakjes, de vrouwen in het vrouwencafé, die zo'n film gezier, hebben, gaan vast ook wel eens samen met hun man, vriend of vriendin naar een — zoals jij het noemt „gewone” film. En dan na afloop gezellig naar een café.

Maar gun de vrouwen — ook al die vrouwen, die alleen door het leven gaan — nu toch dat rustpunt, dat vrouwencafé. Ze wippen, net als jij, voor een vlugge consumptie een „gewoon” café binnen. Daar schieten zij dan weer gauw uit, als een aanwezige man (het bennen omers beesten, zei je vroegere werkster, nu huishoudelijke hulp) probeert op de versiertoe te gaan.

Vrouwen willen ook graag — net als mannen — zich eens terugtrekken om — nu eens zonder man, vriend of collega — met een gelijkgestemde vrouw over van alles te praten, ook hoe ze het samen, mannen en vrouwen, met elkaar moeten opknappen, ondanks de tegenstand van sommige „heren der schepping”.

Want, al hebben de vrouwen dan zogenaamd gelijke rechten, in deze mannenmaatschappij zullen ze die ook nog moeten kunnen waarmaken, om tot een mensenmaatschappij te komen.

Hopelijk is de winst van jouw cursiefje en mijn antwoord, dat dit werkelijk serieuze onderwerp (de emancipatie van de vrouw én de man) eens gedegen door terzake kundigen in het HV wordt behandeld.

Amsterdam, Jan F. Schippers

Ook wel eens alleen naar de film

We zijn volgens mevr. Spigt al zo ver geëmancipeerd, dat gemengd door elkaar op feestjes zitten al bereikt is. Waarom dan weer terug, met café's en films en zo voor vrouwen apart?

Het bij elkaar op feestjes zitten brengt met zich mee: 't praten over politiek, feiten, nieuws en andere afstandelijke onderwerpen. De meeste vrouwen hebben daar echter niet genoeg aan. Als zij (want de mannen doen dat niet zo gauw: dat lijkt zo emotioneel = zwak) over hun gevoelens open gaan praten, krijgen ze bij de meeste mannen niet alleen onbegrip maar ook afwijzing ten gevolge van hun angst om over emoties e.d. te praten.

De feitelijke emancipatie lijkt dus wel bereikt, maar de werkelijke emancipatie zal pas plaatsvinden, als vrouwen het lef krijgen de reacties van zulke mannen aan hun laars te lappen of als zulke mannen zichzelf eens kritiek gaan bekijken en zelf hun best ervoor gaan doen te emanciperen.

Omdat de feitelijke emancipatie (de wettelijke) bereikt lijkt, is het ook zo onbegrijpelijk voor velen dat de gevoelsmatige emancipatie nog lang niet bereikt is: de meeste vrouwen durven nog steeds niet te zeggen waar mannen bij zijn wat ze voelen, te spreken in het openbaar, hebben nog altijd minderwaardigheidsgevoelens t.o.v. mannen. Kortom, die emancipatie is nog niet bereikt.

Hiervoor is het dan ook nodig voor veel vrouwen (wie niet wil, hoeft toch niet; waar blijft onze beroemde humanistische tolerantie?) dat ze zich bewust kunnen worden van hun **eigen** waarden, hun **eigen** normen, hun **eigen** wensen, hun **eigen** gevoelens en ga zo maar door (dit was vóór de wettelijke emancipatie voor vrouwen in hun onderworpenheid helemaal niet mogelijk, maar dóór de wettelijke emancipatie is dit nog geen vanzelfsprekend feit geworden). Meestal kan dit niet in het bijzijn van mannen, die zijn veel gekonditioneerd, gericht op de maatschappij en prestaties, op feiten buiten zichzelf, op moppen etc. en hebben erg veel moeite met emoties. Voor hen bestaat een soortgelijke afscheidingsbeweging als voor vrouwen: de groep Mannentaal, waar men zichzelf zo open mogelijk aan onderzoek onderwerpt op wat men voelt, zonder de restricties die opvoeding en maatschappelijke banden de mannen oplegt.

Om je te bezinnen op jezelf heb je een omgeving nodig die je erin stimuleert, die je volledig aksepteert zoals je bent.

Dáárom zijn vrouwencafé's, vrouwenhuizen, vrouwenpraatgroepen, vrouwenkranten, vrouwen theaters, vrouwen COC's etc. nodig.

Al deze dingen zullen nodig blijven, tot dat we **allemaal**, mannen én vrouwen, meer onszelf mogen en durven (te) zijn in elkaars bijzijn.

Amsterdam, Pam Hobbelman

Vrouwencafé

In het blad Plug, een maandelijks uitgave voor ouders van Cultureel Jongeren Paspoorts, las ik een ingezonden mededeling in het maartnummer over het pas in Hilversum geopende vrouwencafé.

Op de vraag waarom is zo'n café alleen voor vrouwen stond het volgende antwoord:

Het blijkt dat je vaak makkelijker praat over bepaalde dingen, als er geen mannen bij zijn: rolpatronen vallen weg en de „noodzaak” andere vrouwen te zien als je rivalen, ook. Je kunt ervaringen uitwisselen en die bij elkaar herkennen in een mate die niet mogelijk is bij mannen, omdat ze nu eenmaal geen vrouw zijn.

Paradoxaal genoeg kun je als vrouwen-onder-elkaar minder „vrouw(tje)” zijn en meer „mens” dan in het dagelijkse leven vaak mogelijk is of je (ook door andere vrouwen, ook door jezelf) toegestaan wordt.

Pam Hobbelman

Justitionele folders

Het Ministerie van Justitie (Plein 2B, Den Haag) heeft een aantal zeer duidelijk geschreven folders uitgegeven over situaties waarin wij helaas allemaal wel eens verzeild kunnen raken.

Tot nu toe zijn de volgende folders verschenen:

Alimentatie

Echtscheidingsrecht

U bent gedaagd voor de kantonrechter

Indexering Alimentatie

U wordt toezien voogd

Wat is strafrecht?

Kosteloze rechtsbijstand

Als u in beroep wilt gaan

U wordt door het gerechtshof veroordeeld

U moet terechtstaan

U bent getuige

U werd veroordeeld

U bent aangehouden

U bent in voorlopige hechtenis gesteld

Schadefonds geweldsmisdrijven

Het nieuwe Verenigingsrecht

Beroep op overheidsbeschikkingen

(AROB)

Wilma Burger

Twaalfjarige dochter

dit is een bijzondere morgen
een groot aantal gezinnen is
uitverkoren
om de winter te zien smelten
en de aarde naakt aan het ontbijt
te treffen.

ze heeft haar schapevacht de lucht
in gegoooid en kijkt nu:
tegen de blauwe of gele of
grasgroene
zuidenwind twee piepjonge
appelboompjes
die voor het eerst knoppen dragen.

Postzegels

Aan alle FILATELISTEN! Op 21 maart '77 verschijnt in de culturele reeks een NIEUWE POSTZEGEL n.a.v. het „25-jarig bestaan van het HUMANISTISCH VERBOND.”

Meer inlichtingen volgen!

Kadertje uit „Het Vrije Woord”, maandblad humanistisch vrijzinnig vormingswerk, Antwerpen.

Onzekerheid

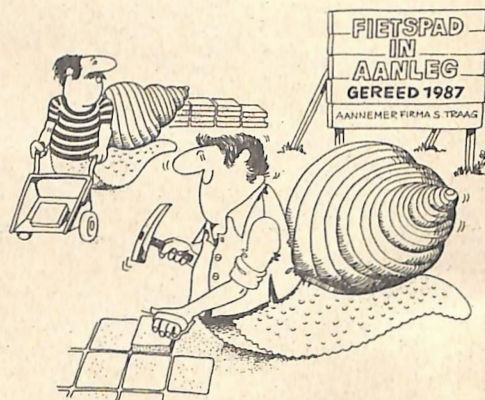
Het ethisch reveil appelleert aan een gevoel van onbehuisdheid en dat is begrijpelijk want de morele waarden staan voor een belangrijk deel op een soort helling. Veel mensen snakken naar een grote, veilige paraplu. Maar ik vind dat politici en dat vind ik een groot verwijt jegens dat ethisch reveil — ik vind dat politici de opdracht hebben om zoveel mogelijk mensen te leren leven met onzekerheden. Onzekerheid is nu eenmaal het kenmerk van deze tijd. Als je mensen in deze tijd er zo goed mogelijk doorheen wilt laten komen dan moet je ze niet schijnzekerheden geven, nee, dan moet je zeggen; je moet leven met je onzekerheden. Dat is moeilijk, maar dat kan. Ik heb een sterk innerlijk verzet tegen al degenen die met donde-

rende waarheden komen. Dat geldt ook voor links. Het zijn de verdovende midelen op de onzekerheid. De grootste fout die je kunt maken is de mensen in je woordgebruik, je taal en je optreden te blijven verslaven aan zekerheden, die er in deze tijd praktisch niet zijn. Vooral niet op het punt van de moraal, wat overigens niet wil zeggen dat er niet geleidelijk een nieuwe moraal voor in de plaats zal komen.

Hans van Mierlo in een interview in Het Parool van 12-3-1977

Botsende meningen

In opdracht van Veilig Verkeer Nederland vervaardigde Mundofilm in Hilversum een discussiefilm „Botsende meningen”. Deze kleurenfilm van een half uur wordt op zeer billijke voorwaarden te leen aangeboden aan afdelingen, die haar willen gebruiken als uitgangspunt voor een discussie. Natuurlijk komt de bijzonder trage aanleg van fietspaden naar voren, maar evenzeer de automobilist die vindt dat juist voor hem te weinig wordt gedaan.

Op 27 april houdt de VVN een studiedag in Apeldoorn (Orpheus) over het onderwerp „voorlichtingsmedia en verkeersveiligheid”. Sprekers o.a. de de-missionaire minister van Verkeer en Waterstaat, drs. T. E. Westerterp. Uitvoeriger inlichtingen over film of studiedag bij het bureau van Veilig Verkeer Nederland, Utrechtseweg 79, Hilversum, tel. 035-11441.

NIEUWE LEDEN

blijven zéér dringend nodig...

Mocht U tot dusverre geen gelegenheid hebben gehad Uw steentje bij te dragen, doe het dan nu... Win er nog d e z e w e e k een lid bij!

Wanneer U ons de adressen van belangstellenden levert, zenden wij ze gaarne alle gewenste informatie.